

№ 8/1964.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l -
s e s framställning till Ålands landsting med
förslag till landskapslag om tillämpning av
sinnessjuklagen i landskapet Åland.

Redan i 1920 års självstyrelselag hänfördes sinnessjuklagstiftningen i huvudsak till landskapets lagstiftningsbehörighet, men någon landskapslag i ämnet har tillsvidare icke antagits. Ehuru sjukvården övertogs av landskapet genom den sedermera förnyade förordningen den 5 december 1924 angående ordnandet av de förvaltningsgrenar, som hänföra sig till hälso- och sjukvården inom landskapet Åland (34/24) och sinnessjukvården genom tiderna ordnats enligt de i riket gällande grundsatserna, är formellt än i dag Kejserliga förordningen den 28 maj 1889 angående vården om sinnessjuka och Kejserliga kungörelsen av samma dag inefattande närmare föreskrifter beträffande vården om sinnessjuka gällande författningar i landskapet. Sinnessjukvården i landskapet torde dock i övrigt vara tillfredsställande ordnad om man bortser från att en vårdbyrå för den öppna vården saknas. Då landskapsstyrelsen saknar stöd i lag för att av kommunerna fordra inrättande av en sådan, anser landskapsstyrelsen det vara nödvändigt att vidtaga sådana lagstiftningsåtgärder, att möjligheter härtill föreligga.

Landskapsläkaren Gunnar Jansson har för landskapsstyrelsen framhållit, att de vårdbyråer, som enligt rikets sinnessjuklag skola finnas i varje vårddistrikt, äro av synnerligen stor betydelse för kampen mot de mentala sjukdomarna och mot de tilltagande mentala rubbningarna även hos barn och ungdom. I detta avseende anser landskapsläkaren, att mentalsjukvården i landskapet är efterbliven. Visserligen har Föreningen Folkhälsan på Åland haft en viss verksamhet på detta område, omfattande närmast barn i förskoleåldern. Det är dock knappast tänkbart, att föreningen skall förmå förverkliga denna verksamhet i den utsträckning, som sinnessjuklagen i riket fordrar.

Landskapsstyrelsen anser de av landskapsläkaren framförda synpunkterna betydelsefulla och hans yrkande på en lagstiftningsåtgärd inom detta rättsområde berättigat. Rikets sinnessjuklag av den 2 maj 1952 (FFS 187/52) och tillhörande sinnessjukförordning av den 23 december samma år (FFS 448/52) borde förty antingen antagas att gälla i landskapet eller också motsvarande landskapslagstiftning fås till stånd.

Enligt 11 § 2 mom. 15 punkten självstyrelselagen hör sinnessjuklagstiftningen till rikets lagstiftningsbehörighet "såvitt angår den del av lagstiftningen, som innefattar trygghet för den personliga okränkbarheten och oantastligheten eller äger samband med straffprocessen el-

ler straffverkställigheten". Till övriga delar faller lagstiftningsrätten på detta område inom landskapets lagstiftningsbehörighet enligt stadgandet i 13 § 1 mom. 16 punkten självstyrelselagen. Enligt denna uppdelning faller en betydande del av stadgandena i rikets sinnessjuklag och sinnessjukförordning inom rikets lagstiftningsbehörighet. Av de återstående stadgandena äro huvudparten sådana som landskapet icke kan avvika ifrån av hänsyn till compensationen av landskapets utgifter eller av rent medicinska och praktiska skäl. Landskapsstyrelsen anser därför, att stiftandet av en egen landskapslag inom detta rättsområde skulle innebära antagande av en helt likalydande lag, där endast ett fåtal av de i rikets lagstiftning ingående stadgandena kunde uteslutas. Rikets sinnessjuklagstiftning kan därför antagas att som sådan gälla i landskapet, dock med det undantaget, att landskapsstyrelsen inom de gränser 19 § självstyrelselagen anger skall handhava förvaltningen av sinnessjukvården i landskapet i stället för medicinalstyrelsen. I detta avseende skulle alltså det nuvarande förhållandet, sådant det också är reglerat genom 2 § förordningen den 8 februari 1945 angående ordnande av de förvaltningsgrenar, som hänföra sig till hälso- och sjukvården inom landskapet Åland (7/45), bliva bestående.

Då inrättandet av en vårdbyrå i landskapet måste anses som synnerligen angeläget, föreslår landskapsstyrelsen, att kommunerna i landskapet borde åläggas att inrätta en dylik byrå före utgången av år 1965. Det redan existerande kommunalförbundet för sinnessjukvården torde lämpligast kunna utvidga sin verksamhet till att omfatta jämväl denna uppgift.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen vördsam samt förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g
om tillämpning av sinnessjuklagen i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Sinnessjuklagen av den 2 maj 1952 (FFS 187/52) skall jämte däri senare företagna ändringar, med de undantag i denna lag stadgas, tillämpas i landskapet Åland.

Stadgandena i sinnessjukförordningen av den 23 december 1952 (FFS 448/52) skola jämväl äga tillämpning i landskapet såsom i denna lag stadgas.

Landskapet utgör ett sinnessjukvårdsdistrikt.

2 §.

-3-

De uppgifter och befogenheter, som enligt de i 1 § nämnda författningarna ankomma på medicinalstyrelsen eller länsstyrelse, skola i landskapet handhavas av landskapsstyrelsen, såvitt dessa uppgifter och befogenheter enligt 19 § självstyrelselagen för Åland (1/52) ankomma på landskapet.

Staten enligt sinnessjuklagstiftningen tillkommande rätt, såvitt det icke gäller riksförvaltningen i självstyrelselagen för Åland förbehållna angelägenheter, skola tillkomma landskapet.

3 §.

Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

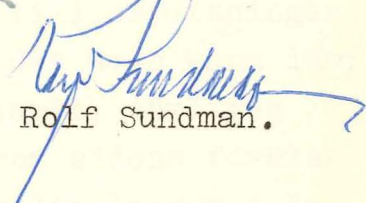
Denna landskapslag träder i kraft den 1 januari 1965. Det åligger kommunerna i landskapet Åland att före utgången av år 1965 inrätta i 4 § sinnessjuklagen avsedd vårdbyrå.

Mariehamn, den 5 mars 1964.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd Hugo Johansson.

Lagberedningssekreterare Rolf Sundman.